

A 2 N

C A T A L O G U S
VAN HET
MUSEUM VAN OUDHEDEN
TE
N I J M E G E N

DOOR
T. H. A. J. ABELEVEN

EN
MR. C. G. J. BIJLEVELD

UITMAKENDE

de Commissie ter verzekering eener goede bewaring van
Gedenkteeken van Geschiedenis en Kunst.

(4e herziene en vermeerderde druk.)

Deze schutterij is waarschijnlijk in 1674 of 1675 opgeheven, en de Doelen gebracht bij de stads geestelijke goederen.

Het koning-schieten had plaats op den tweeden dinsdag na Pinksteren.

De drinkhoorn met de schilden is afgebeeld bij *Arkstee*, Nijmegen, de Oude Hoofdstad der Batavieren, 2e druk. bl. 320.

2. XVIIe eeuw. Zes glaven of zwaarden, vermoedelijk voor iedere schutter-compagnie één. Zij hebben de lengte van 165 tot 185 c.M. Afgebeeld bij *Arkstee*, t. a. pl. 2e druk. bl. 310.

F. Smidsgild.

1. A^o 1655. Eene eikenhouten kist, waarin de gelden en papieren van het gild bewaard werden; bovenop een koperen schild met de attributen van het gild en de wapens en namen van: *Andreas ten Eick* — *Gerit Hartich* — *Matthys Peters* en *Wilhelm Fruent*, en het jaartal 1655. Protocol ofte Ampts Boek van 't Smeeden Ampte 1763—1804. *Anderschied / E. l.*
2. Protocol der leerknechten van het Smeeden-Ambt beginnende met den jaare 1663 tot 1796. (Ontvangen van het Gemeentebestuur in 1886).
3. A^o 1649. Een kovel (kap of muts) van rood laken, behangen met een zilveren hamer, een tang en vier schilden, waarop:

Jan Ewoldts boeck. halder. inder tit. gheft dit. aende covel. 1649. keerz. zijn wapen.

Daniel Daniels mester inder tit gheft dit. aende covel. 1649. keerz. zijn wapen.

Arndt Jacobs mester inder tit gheft. dit. ande covel. keerz. zijn wapen.

Mathys Peters mester inder tit gheft. dit. aende covel. 1649.

5. A^o 1765. Een banier, waarop Eligius, met tang en hamer, en de wapens van Nijmegen en Gelderland, in kleuren, op zwart fluweelen grond; daaronder het opschrift: Anno S: Eloy. 1765. Aan beide zijden nagenoeg hetzelfde.
6. XVIIe eeuw. Een zwart fluweelen kleed, bij begrafenissen van gildebroeders gebruikt.

7. A^o 1635. Twee gedreven zilveren schilden (door een zilveren ketting aan elkander verbonden) met de attribute van het gild, op de voorzijde van het eene: ANNO e op de achterzijde *Willem. Peters. Sloopemaker*; op d voorzijde van het andere: 1635 en op de achterzijde *Hans. Reynerts. Tinnegieter*.

8. A^o 1635. Twee gedreven zilveren schilden (door een zilveren ketting aan elkander verbonden) met de attribute van het gild, op de voorzijde van het eene: ANN en op de achterzijde *Hermen vā Zalinghen. Sweert veger*; op de voorzijde van het andere: 1635 en op d achterzijde: *Jacob Dericksen. Tinnegieter*.

9. A^o Een dubbele zwart lederen koker, waarin de beker van het gild werden bewaard; daarop aan beide zijden: Sancte Loye; bovenop twee hamers.

10. XVIIe eeuw. Twee stempelhamers, waarop de letters: S T.
11. A^o 1737. Een koperen tabaksdóos, waarop gegraveerd de heilige Eligius (S: Looij) en de wapens van:

Clements van Demmeltraet, bockhouder.

Derk van Es, oudtmeester.

Jacobus Post, jongmeester.

Jacobus Ritser, jongmeester. A^o 1737.

12. Een sleutel met plat uitgeveild oog. Gildeproof.
13. Een sleutel met rond oog, waarin een kurketrekker met cachet. Gildeproof.

14. 1738. Een koperen gildeschild:
Voorz.: Johan Adam Heneman.
1738.

Keerz.: Een gildewapen.

15. Oorspronkelijke perkamenten brief, dd. 18 Juni 1492, waarbij Burgemeester en Schepenen der stad Nijmegen aan het Goudsmeden Ampt te Keulen verklaren, dat Heinrich Speck de echte zoon is van Wilm. Speck en zijn huisvrouw Wend. reden waarom hij als leerling in bovengenoemd Ampt te Keulen kan opgenomen worden.

16. Oorspronkelijke perkamenten brief, dd. 6 October 1493, waarbij Burgemeester en Schepenen der stad Nijmegen aan het Goudsmeden Ampt te Keulen dezelfde verklaring afgeven van Dederich van den Walde als echte zoon van Albert van den Walde en Mechtelden Wilms.

17. Oorspronkelijke perkamenten brief, dd. St. Jacobsavond 1529, waarbij Burgemeester en Schepenen der stad Nijmegen de

zelfde verklaring afgeven van Claes van den Boenhoeff, als echte zoon van Sander van den Boenhoeff en van Gertruijt zijn huisvrouw.

Een koperen schild van een gildekan, waarop de gekroonde Nijmeegsche adelaar en daarboven, kruiselings door elkander gestoken, een smidstang en een gekroonde voorhamer. Gev. te Nijmegen. Aangek.

A° 1758. Een ovaal koperen presentieloodje. Op de voorzijde een schild, waarop een gekroonde hamer tusschen twee sterren; daarboven SLOY, naast en in het schild 1-7-5-8. Gev. te Nijmegen. Gesch.

Een tinnen schotel, op den rand een ingestempelde hamer tusschen een gegraveerde e-n en een gildeteeken; hoog 2 c.M., diam. 24 c.M. Gev. in de Waal. Aangek.

G. Timmermansgild.

A° 1653. Een eikenhouten kist met een verborgen lade; aan de voorzijde bevindt zich een gebeeldhouwde schuif met het wapen der stad Nijmegen. In deze kist werden de gelden en papieren van het gild bewaard.

XVIIe eeuw. Een vierkante houten bus met ijzeren beslag en sluiting; aan het handvat een ijzeren ketting en aan beide zijden van de bus het opschrift:

Diet is de bus van het aemt van de tiemmerluij.

Deze bus hing in het lokaal waar de gildebreeders hunne bijeenkomsten hielden, en werd op vaste tijden geleidg.

A° 1647. Een rond houten bord of bak, half gedekt, met een steel; bovenop het jaartal 1647, een boor, een beitel en een passer.

Op de bijeenkomsten der gildebreeders werd deze bak gebruikt, om daarin hunne koperen schilden op te halen.

" 1737-1788. Twaalf koperen schilden van gildebreeders met de namen en jaartallen:

- 1 Anno 1737 Johannis Vermase.
- 2 " 1750 Jan Hendrick Maicen.
- 3 " 1763 Hendrik Snelties.
- 4 " 1769 Peeter van Seerenberg.
- 5 " 1770 Jan van Herne.
- 6 " 1774 Jan Heystruyker.
- 7 " 1776 Benjamin Janssen.

- N° 21 Een koperen gildeschild; op de voorzijde eene smederij; de keerzijde is afgevild en daarop geplaatst datum en naam van een lid van een ziekenfonds (den 22 Augustus — I. Triebels — Ano 1832.) Aangek.

IF AAVV. ① : Gildeschild - afgeeft F. Felck 1815
~~AAVV ② : Gildeschild - J. M. C. 1757 (oud)~~
 IF 22 2 : Gildeschild 1716

*Op bevel van Peter Jan de Vries, de heer van de
 alle lid van de Gilde van de
 van de Gilde van de
 van de Gilde van de*